

Půda zaslíbená aneb putování pouští?

Při výběru tématu pro Den Země (22.4.) ve sborech jsme se inspirovali tématickým celkem probíraným v Nedělní škole. Při putování do země zaslíbené procházeli Židé po čtyři desetiletí pouští a suchopárem, protože nedůvěřovali Božímu zaslíbení. Poušť v příběhu stojí v kontrastu vůči úrodnému Kannánu a hlavním rozdílem mezi těmito dvěma extrémy je existence půdy.

Skutečně, půda je fascinující součástí přírody, na níž závisí přežití většiny druhů žijících na naší Zemi, člověka jakbysmet - Sami Izraelci byli schopni v poušti přežít jedině z Boží milosti, představované každodenní manou a rosou. Půda přitom představuje vlastně nesmírně komplikovaný přírodní systém, a úrodná půda může vzniknout pouze dlouhodobou interakcí všech zemských sfér – hornin, podnebí, organismů, vody, a samozřejmě čím dál více i člověka.

Je to velký Boží dar a v žádném případě není samozřejmý, jakkoliv se na první pohled může zdát, že půda byla, je a bude. Ale je dobré si připomínat, že půda je obnovitelným zdrojem jen do velmi omezené míry. Odhaduje se, že jeden centimetr půdy se přirozeně vytvoří v průměru za 100 let. Navíc kvalitní půda musí „uzrát“ a člověk není schopen přírodní procesy nahradit. Jak rychle jsme schopni ten centimetr zlikvidovat? A hrozí nám, že o půdu přijdeme? Budeme zase pro svou nevěrnost putovat pouští?

Půda může velmi rychle degradovat a v honbě za ziskem ji lze snadno vyčerpat. Dnešní člověk často není dobrým hospodářem, nemyslí totiž na to, jak bude půda vypadat za deset dvacet let, a jestli ji sám nebude potřebovat. Technologické možnosti obdělávání a umělého hnojení půdy jsou dnes prakticky neomezené, nároky na lidskou sílu jsou minimální, proč tedy čekat... Člověku se podařilo vyžrát na Hospodinovo slovo o tom, že bude v potu tváře obdělávat půdu. O ochotě přinášet dobrovolně oběť snad nelze v dnešní době mluvit vůbec. Nemá proto problém s tím půdu odstranit a zabetonovat. Úrodné vrstvy tvořící se po tisíciletí jsou během pár dní odvezeny na skládku.

Půda je domovem obrovskému množství organismů. Je to svět, který je našim očím většinou skrytý, ale o to je možná důležitější. Pod jedním metrem čtverečným půdy žijí triliony jedinců bakterií a hub, miliardy řas a prvoků statisíce roztočů, hlístic a dalších zástupců mesofauny, a stovky žížal, měkkýšů, pavoukovic, mnohonožek, stonožek, chvostoskoků a různých zástupců hmyzu, nehledě na množství obratlovců (hlodavci, krtci, rejsci i různé šelmy budující si v půdě svůj domov). Všechny tyto půdní obyvatele nazýváme souhrnným termínem edafon.

Doporučujeme zaměřit se letos se sborem na půdu a vše, co s ní souvisí. V Písmu nalezneme bezpočet příběhů zemědělců. Prvním z nich je Adam, ale obdělávat půdu začal až Kain, zatímco Ábel byl pastevcem, leč budoucnost patřila skrze jeho čin Kainovi. Půda a úroda hraje významnou roli také v příběhu o Josefovi (střídání let bohatých a chudých a rozumné hospodaření), Růt paběrkuje na poli. V mnohých příbězích vidíme, jak výstižně hovoří i do současnosti: Nábót chrání svou vinici jakožto dědictví po předcích proti Achabovi, který ji chce prostě využít s vyšším ziskem, – on zná pokrokové metody - komu by to nepřipomnělo násilnou kolektivizaci zemědělství, která tak výrazně změnila naši krajinu i naše myšlení o půdě jako takové.

Také Ježíšova podobenství jsou plná obrazů ze života zemědělců, mluvil totiž k lidem, kteří dobře věděli, jak to chodí. Nakolik si dnes dokážeme představit, co to znamenalo pracovat na poli? Co znamená chleba a víno jakožto dary z půdy vzešlé. Myslím na Gedeonův sen o obrovském pecnu chleba, který zavalil Midjánce a vidím dnešního člověka, který svou nenasytností sám sobě kope hrob. Snažme se tedy i ve sborových společenstvích hovořit o zodpovědném přístupu křesťanů k životnímu prostředí, třeba právě při příležitosti Dne Země.

Dovolujeme si připojit několik námětů na sborové aktivity ke Dnu Země:

1. Společná práce na farní zahradě:

Jaro je ideálním obdobím pro to si připomenout, co znamená ono biblické „v potu tváře budeš jíst, dokud se nenavrátiš do země, z níž jsi byl vzat.“ Práce na zahradě je v dubnu dost: sázení, přesazování, kypření, možná by nebylo špatné založit či přeházet kompost, můžete vyrobit hmyzí hotel, na větších zahradách lze založit malý mokřad. Čím pestřejším prostředím zahrada bude, tím více druhů živočichů zde nalezne domov a obživu. Na zahradě pěstujte i květiny, kterými můžete později vyzdobit kostel. Zapojte děti a mládež, podpořte tak jejich vztah k přírodě i k práci.

www.calla.cz/stromyahmyz/hmyzi-hotely.php

www.diskuse.nachvojnici.cz

2. Společné vysazení stromu

Stromy do naší krajiny patří, a to i do té městské. Chcete-li ještě v dubnu zasadit strom či keř, přicházejí v úvahu jen rostliny s kořenovým balem (jemné kořeny dobře raší a dokážou z půdy získat dostatek vody). Výsadbu prostokořených stromů a keřů však rozhodně odložte na podzim. Při výběru místa buďte ohleduplní a pamatujte na vlastníka pozemku!

3. Společný úklid části obce

Sborové společenství nebo jeho část (např. mládež), se může domluvit na společné očištné akci. Vezměte pytle a rukavice a vyrazte společně do okolí kostela nebo na jiné místo a posbírejte poházené obaly a jiné odpadky, uvidíte, že jich najdete mnoho. Sbor se tak může připojit k iniciativě Uklidme Česko. Při úklidu nezapomeňte nalezený odpad třídit!

www.uklidmecesko.cz

4. Zřízení uličního záhonu

Velmi působivý může být malý květinový záhon zřízený poblíž kostela na veřejném místě o které nikdo okem nezavadí, je-li pro to vhodné. Takový záhon – třebaže je tvořený jen několika centimetry půdy – je působivý, zvláště když jej obložíte zídkou z drobných kamenů, která navíc může sloužit za úkryt pro drobné plazy.

5. Sborová vycházka, bohoslužby v přírodě

Vřele doporučujeme uspořádat vycházku do přírody v blízkosti kostela. Vezměte s sebou zpěvníky a udělejte si společný výlet spojený s pozorováním přírody, malou pobožností v přírodě. Velmi vhodné jsou také bohoslužby v přírodě, V obou případech je však dobré myslet na možnou nepřízeň počasí.

6. Práce na tvorbě útočišť pro živočichy

Společným úsilím můžete snadno vytvořit místo pro život mnoha druhů živočichů v okolí vaší fary či kostela. Inspiraci můžete najít v letáku (odkaz níže). Můžeme vysadit keře, vyskládat malou zídku, postavit několik ptačích budek,

www.pozp.evangnet.cz/data/uploads/kostel_utociste.pdf

7. Nechte auto doma

Ačkoliv akce Do kostela na kole se koná až na podzim, Den Země je tradičně časem, kdy se lidé (křesťany nevyjímaje) snaží přehodnotit své zvyky a návyky z hlediska dopadů na životní prostředí. Vyražte tedy v neděli do kostela pěšky, na kole či alespoň hromadným dopravním prostředkem a své motorové vozidlo nechte odpočívat doma.

www.dokostelanakole.cz

8. Přednáška nebo film s ekologickou tematikou

Je samozřejmě také vhodné využít možnost uspořádat přednášku z nabídky POŽP. Pozvěte veřejnost i členy sboru, témat je mnoho, můžete samozřejmě hledat i jinde. Existuje také množství kvalitních filmů s ekologickou tematikou, které lze legálně získat na internetu a veřejně promítat, například na portálu festivalu Jeden svět.

www.pozp.evangnet.cz/seznam-prednasek

www.promitejity.cz/filmy/?id_category=1&_length=

9. Společná diskuse o ekologické certifikaci sboru

Uspořádejte při příležitosti Dne Země diskusi o možnosti ekologické certifikaci sboru. Jako podklad lze využít brožuru vydanou ČKES. Projděte společně nejdůležitější body a uvažujte, kolik z nich už váš sbor splňuje nyní, a jak náročné je splnit některé další. Vřele doporučujeme se certifikaci pokusit získat. Smyslem je vedle snižování ekologické stopy také podpora zájmu křesťanů o péči o Boží stvoření.

www.ckes.cz/certifikace/

www.ckes.cz/data/uploads/1108manual.pdf

Přejeme vám, abyste společně prožili příjemné chvíle naplněné vděčností za Boží stvořitelské dílo!

Jménem Poradního odboru synodní rady pro životní prostředí

Miroslav Šulák